

גליון תזרני בהלכה, אגדה ומוסר

דברי מאיר

מאצרוזתיו של הרדה"ג רבי מאיר סנדר שליט"א

מו"צ בירושלם תובב"א ומה"ס 'דברי מאיר' ועוד

בס"ד

טבת התשפ"ב

גליון מס' 40

השיעור השבועי בהלכה ואגדה של מורנו הרב שליט"א אי"ה מידי יום רביעי בשעה 18:15 בבנין הישיבה הגדולה 'חכמת שלמה' רח' ה'היד"א 21, בית וגן - ירושלים

אמר רבי מאיר

המאמר ההודשי ממורנו הרב שליט"א

אור חיים

פרקי חיים מדבותינו הקדושים שיום פקידת שנתם בהודש זה

בין 'זאת חנוכה' ל'מלוה מלכה'

< חודש המסוגל מאד להתעלות רוחנית

הנה אנחנו נכנסים כעת לחודש טבת שעליו כתבו הקדמונים בעת כתיבת חידושי תורתם: "לילי טבת הארוכים" - היינו שיש בו לילות ארוכים שאפשר לכתוב בהם חידושי תורה ברוע ובשלווה, ואומרים שעל זה שגור בפי העולם: "בימי חורפי" - היינו בימי צעירותי שהיה לי חשק וכוח ללמוד כמו בלילות החורף. ועוד יש בחודש זה שעדיין טעמו של חנוכה נמצא בפינו, וכבר אמרתי פעמים רבות מה ששמעתי מכ"ק מרן אדמו"ר מראחמיסטריווקא שליט"א שהחגים אינם הולכים אלא הם נמצאים בתוכנו ומלווים אותנו כל הזמן, ועל זה אומרים בתפילת המועדים: "והשיאנו ה' אלוהינו ברכת מועדך" - כלומר, שנזכה שהמועדים יהיו בתוכנו ובלבבנו כל הימים.

והפשט הפשוט בזה הוא, שהרי כל המצוות והמעשים הטובים שהאדם עושה הם נכנסים לתוכו ומלווים אותו לחיי העולם הבא שהם חיי הנצח, וכמו שמאריך בספר "דרך ה'" לרבינו הרמח"ל זיע"א שכל התכלית היא להגיע לשלימות ולתיקון הבריאה שהוא בעולם הבא, וכמאמר המשנה (אבות): "שאין מלוין לו לאדם לא כסף ולא זהב אלא תורה ומעשים טובים" - כלומר, שלא הולך עם האדם לעולם הבא אלא התורה והמעשים הטובים אשר הוא עשה כאן בעולם הזה הנקרא "עולם העשייה".

ובפרט חודש זה שהוא חודש בלי חגים [מלבד צום עשרה בטבת שיתהפך עלינו לששון ולשמחה כמאמר הנביא], אלא שיש בו חלק מחג החנוכה המאיר, ועוד שיש בו את היום הגדול והמסוגל "זאת חנוכה" - וכבר האריך בספה"ק "בני יששכר" להרה"ק ר' צבי אלימלך מדינוב זיע"א שחנוכה הוא החג היחיד שיש ראש חודש בתוכו והוא נמשך על שני חודשים, והאריך שם בסוד עניינו והתיקון שזו עושה בעולמות, וידוע מה שהוא כותב שם על סגולת יום "זאת חנוכה" המסוגל לישועות ובפרט לפקידת עקרות עיי"ש, והיה אומר הרה"ק ר' אלימלך מליז'ענסק זיע"א שבשלשה מועדים בשנה התפילה מקובלת ביותר ואלו הם: סעודת מלווה מלכה, שמיני עצרת, וזאת חנוכה...

וממילא חודש שיש בו כאלו ימים גדולים וודאי הוא חודש מסוגל מאד גם להצלחה וגם לתורה,

ביום י"ז בטבת חל היארצייט של הצדיק המקובל הגה"ק ר' סלמאן מוצפי זיע"א [אביו של הגאון הגדול רבי בן ציון מוצפי שיבלחט"א], ראש ישיבת 'בני ציון' בירושלים ומתלמידיו של מרן ה'בן איש

חי' (נפטר בשנת תשל"ה). הוא חיבר ספרים רבים, ביניהם 'סידור הכוונות' שבהגהתו עסק במשך 40 (!) שנה. ר' סלמאן היה מיוחד בהנהגותיו ובדקדוק ההלכה,

ולקוצר היריעה נלקט כמה דוגמאות: נזרה מאוד בכשרות המאכלים, ובשנת השמיטה הלך בעצמו לשדות הנכרים לרכוש מעט ירקות ופירות. הידר לברך על פרי חדש בשלושה תנאים: א - שהפרי יהא מרכושו ולא משל אחרים. ב - לברך עליו בליל שבת. ג - שהאכילה תהא בתוך הסעודה דווקא.

עוד מסופר עליו שתמיד היה נזרה שלא יצלמוהו. בני ביתו סברו שהתנהגותו נעוצה בסברה שרוחות שורות על דיוקן האדם שנברא בצלם אלוקים ומפריעות לו בעבודת ה'... אולם טעם אחר לגמרי היה לרב, וכה אמר: הסיבה העיקרית שאני מתנגד בחריפות להצטלם, אינה מהטעם שאתם חושבים, אלא הסיבה היא חמורה מזה בהרבה! כי כאשר האדם מתיר לעצמו להצטלם, הוא גם מתחיל לעשות לעצמו אלבומים ואוסף תמונות, עד שבמשך הזמן מצטברות אצלו מאות תמונות. יום אחד הוא יושב ומסתכל בתמונות, ומאבד זמן יקר. כרבע שעה או מחצית השעה בהתבוננות על תמונות, ומבטל תורה! וזו עבירה חמורה! נמצא שבעומדו להצטלם, הוא מכין את עצמו לעון של ביטול תורה, מכיון שתכלית עמידתו מול המצלמה היא למטרות הסתכלות לאחר כך...

ת.נ.צ.ב.ה.

וכמו שרואים מעניין הלילות הארוכים וכדלעיל. < מעלת סעודת מלוה מלכה במוצ"ש > ואם כן יש לנו לדעת גודל עניין סעודת מלווה מלכה שהיא נשאר עימנו כל השנה ואינה תלויה בזמן ובחודש מסוימים, וממילא יש לנו להתחזק בה הרבה ולבקש בקשות כי זה זמן מאוד מסוגל כיום "זאת חנוכה". וידוע שהרה"ק ר' ישעיה ב"ר משה מקרעסטיר זיע"א היה כל הזמן דואג ליהודים שיהיה להם מה לאכול - וידוע שעיקר הסעודה שהיה עושה הייתה סעודת "מלווה מלכה", והיו נוהרים לשם רבבות ואלפים והוא היה עומד עליהם ומחלק להם אוכל, ועד שהיה מרק חם לאחרון שבהם לא הייתה נגמרת לו הקערה כידוע, והעידו בזה אנשים רבים שהוא היה מכניס את המצקת לסיר ומכסה את הסיר במגבת [כי "אין הברכה שורה אלא בדבר הסמוי מן העין"] ולא היה נגמר המרק - והעיד אחד שהוא ראה בפנים שהיה קצת מרק ור' ישעיה היה טובל את המצקת ונוגע בקצת שיש וזה היה עולה מאליו. והעיד ר' ישעיה שהישועות שיש לו זה בזכות סעודת "מלווה מלכה".

ידוע מה שהיה אומר הרה"ק ר' ישראל מרוז'ין זיע"א על הפסוק (פרשת ויצא): "והנה סלם מוצב ארצה וראשו מגיע השמימה" - "סלם" ראשי תיבות: סעודת ליווי מלכה, שהיא דבר כל כך גדול שזה בבחינת: "וראשו מגיע השמימה". וכן הכתוב "והנה מלאכי אלוהים עולים ויורדים בו" - זה המלאכים של שבת קודש שעולים לשמיים במוצאי שבת ויורדים אלינו ביום שישי הבא אחריו, וכמאמר הגמרא (שבת): "שני מלאכי השרת מלוין לו לאדם", וכו', היינו שיש מלאכים שבאים לשבת קודש ואח"כ הם חוזרים ע"י סעודת "מלווה מלכה", והם חוזרים עמוסים במצווה הגדולה של שבת ו"מלווה מלכה" וכו'. וידוע מרבינו הגר"א זיע"א (ראה ב"מעשה רב") שהקפיד על סעודה זו בכזית פת דווקא, והיה אומר [כך היה אומר בשמו מרן הגה"צ ר' אליהו לאפיאן זיע"א] שמי שלא אוכל מלווה מלכה עם לחם יתחרט על זה בשמיים, ואמר למרן הגר"ח מוולאז'ין זיע"א לאוכלה גם כשהיה חולה מאד, עיי"ש.

יתן ה' שנזכה לשפע רב בכל העניינים ולחודש טוב ומבורך, אמן!

מאורי האש

סיפורי מופת והנהגות קודש
מגדולי ומאורי הדור שליט"א

מזקני
הפוסקים בדרונו הוא
הגאון רבי יוסף שיינין
שליט"א (נולד ב-כ' טבת
הת"ש), שכבר בגיל צעיר
התמנה לרב בטירת

הכרמל, וכבר שנים רבות מכהן כרב הראשי לעיר אשדוד, עומד בראש כוללים להוראה מורשת מנחם, ומח"ס 'הדר יוסף' על הש"ס, ועוד.

להלן מעשה נורא ונשגב, שכתב הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א ב'פניני פרשת השבוע', **אודות מחלתה ופטירתה של הרבנית שיינין ע"ה**: בני המשפחה אמנם היו בסוד העניינים, אך גם אותם הפתיעה התשובה המצערת והכואבת אותה שמעו מהרופאים. אימם, הרבנית מלכה ע"ה, כבר הייתה חולה מזה זמן, ובכל זאת - עדיין התקווה פיעמה בליבם. עד שהגיעו תוצאות בדיקת הסי.טי., וניפצו את התקווה. הרופאים הסבירו שהתוצאות לא מניחות מקום לספק, המצב חמור ממה שחשבו בתחילה, ולמעשה - כבר כמעט לא ניתן לעשות כלום. המחלה מתפשטת בצורה נוראית, הרבנית בסכנת חיים.

אבי המשפחה, הגאון רבי יוסף שיינין שליט"א, מיהר לעדכן את רבו הגאון רבי ראובן גרשנוביץ זצ"ל, בבחינת 'מי יש לו חולה בתוך ביתו יילך אצל חכם'. הוא סיפר על התוצאות הכואבות של הבדיקה ועל מסקנותיהם של הרופאים, שמעמידות את עקרת הבית בסכנת חיים ואת המשפחה כולה בטלטלה עזה.

רבי ראובן שמע את הדברים, ומלבו נעקרה אנהא כבידה. הוא חיזק את ראש המשפחה בדברי אמונה וביטחון, הרעיק אמרות חיזוק שיסייעו לעמוד בנסיון הקשה. כשנדרש לשאלה מה ניתן לעשות כעצה טובה ומועילה ברמה המעשית, הרהר רבי ראובן ארוכות והשיב תשובה מסעירה:

'בעת הזאת, הזכות הגדולה ביותר היא החזקת תורה, זכות העומדת להגנה ולהצלה מכל רע. אני מציע לחפש בין תלמידי התורה ילדים שאין להוריהם לשלם את שכר הלימוד הנדרש, ולכן סכנת עזיבת לימוד התורה מאיימת עליהם, ולממן עבורם את שכר הלימוד. כך, בהשקעה טובה בהחזקת לימוד התורה - תקנו לעצמכם זכות כבירה לרפואת אם המשפחה!'

רבי יוסף לא הרהר ולו לרגע, ובירר בקרב תלמידי התורה על ילדים שהוריהם לא מסוגלים לעמוד בתשלומי שכר הלימוד. על אתר עמד ושילם בגינם את הסכום הדרוש, ומאותו רגע ואילך - עמדה לזכות האשה זכות כבירה במיוחד של החזקת תורה. לצד

הרופאים שפעלו לרפואתה והתרופות שנטלה, עמדה לימינה זכות כבירה של לימוד התורה של ילדי תשב"ר...

ואכן, ההשקעה הטובה והריווחית בעולם לא איכזבה. שלושה חודשים חלפו, ובבדיקת סי.טי. נוספת - התברר בני המשפחה על שיפור ניכר במצב. הרופאים הופתעו, לא האמינו כי נס כה גדול מתחולל לנגד עיניהם. מה שהם לא ידעו, שזכות החזקת התורה פועלת מאחורי הקלעים, מסייעת ממרומים לאשה להתגבר על מחלתה...

כשרבי יוסף התבשר על השיפור, התרגש מהמידע החדש ושוב הלך לספר לרבו - רבי ראובן גרשנוביץ, כשפיו אינו פוסק מלמלל מילות הודאה ותודה נרגשות לבורא עולם על הנס המופלא. רבי ראובן שמח מאוד על

השיפור, אך היטב ידע והבין כי המצב עדיין לא פשוט... האשה עדיין חולה, עדיין זקוקה לרחמי שמים מרובים.

הוא שב והציע: 'אני מציע שתמשיך להחזיק את לומדי התורה הצעירים, צא וברר על עוד ילדים הזקוקים לעזרה בתשלום שכר לימודם, כדי שיזכו לשבת ולעמול בתורה. המשך החזקתם יהיה כ'קרבן תודה' על הנס והשיפור שהתחולל, וגם יעניק זכות כבירה להמשך חיי אשתך כנגד כל הסיכויים. הרי גם עכשיו השיפור הוא מפתיע ובגדר נס, אך המחלה עדיין כאן, ובכל רגע עלולה להכריע את גורל חייה. אין לך זכות שתשמור ותגן עליה כמו החזקת התורה!' - סיים רבי ראובן את עצתו.

רבי יוסף שכבר הכיר את עוצמת הסגולה שבדבר, לא הוצרך למילות זירוז נוספות. הוא שב לתלמוד תורה סמוך, וביקש לשלם את שכר הלימוד של ילד אחד לשנה שלימה, בתשלום אחד, מראש. הוא המשיך לתלמוד תורה נוסף וממנו לשלישי, כשכל אחד מהם הוא מאמץ ילד שאין להוריו את היכולת הכספית להחזיקו בלימוד התורה, ומשלם את שכר לימודו לשנה מראש, בידוע כי זו ההשקעה הטובה ביותר והמבטיחה ביותר!

חודש ועוד חודש חולף, מצבה של האם ידע עליות ומורדות, שיפורים ונסיונות. היא הצליחה לשרוד, מנצחת במו נשימותיה את תחזיותיהם הקודרות של הרופאים, שלא ידעו כי אי שם ילד לומד תורה, והזכות שלו מגינה עליה, ומסייעת לה להמשיך בחיים. בני המשפחה היו מאושרים, חשו כי קיבלו אמא במתנה, כנגד כל הסיכויים. כל יום בחברתה, כל שעה שהיא עטרה לראשם - הכל רווח, וקריאות ההתפעלות של הרופאים - הן ההוכחה...

אך בסופו של דבר, ביום כ"ג בתמוז תשנ"א גברה מאוד המחלה, והרבנית מלכה שיינין ע"ה נלקחה לבית עולמה, וכאן מגיע הגילוי המטלטל והמרגש,

שהסעיר את בני המשפחה בימי השבעה. היטב זכרו כי לפני תקופה שילמו את שכר הלימוד להחזקת תורתם של שלושה ילדים למענה, אך לא זכרו מתי זה היה. הם עברו על הניירת והמסמכים, ועיניהם התעגלו בהפתעה כשגילו בקבלה אותה קיבלו מתלמידי התורה, את אותו התאריך, זהה לחלוטין, מסעיר את הלב:

כ"ג בתמוז תש"ן. זה היה היום בו בני המשפחה מימנו לשלושה ילדים את החזקת תורתם לשנה מראש. ובאותו תאריך בדיוק, שנה אחרי, עם תום תקופת 'פוליסת הביטוח' של החזקת התורה עבור האם - באותו יום בדיוק ניצחו אראלים, והרבנית נפטרה למגינת כל לב!

מוה"ר שליט"א עם הגר"י שיינין שליט"א

סיפור מפעים זה, שצוטט בספר תולדותיו של רבי ראובן גרשנוביץ - 'ניצוצי אש', מפי בעלה הגאון רבי יוסף שיינין שליט"א, הוא סיפור שאינו מותר מקום להרהור או לערעור. זה לא 'בערך' זה לא 'אולי', זה לא 'אפשר'. זה גילוי מטלטל מכבשונו של עולם, שאכשר האשה היתה במצב של סכנת חיים קיומית, כל עוד עמדה לה פוליסת הביטוח של 'החזקת התורה', כל עוד עמדה לה הזכות הכבירה של לימוד התורה - היא זכתה בחיים, בדיוק ברמת התאריך!

עד כאן הסיפור בלשונו של הרב קובלסקי שליט"א, וזכות החיזוק בלימוד התורה ובהחזקתה תעמוד להגר"י שליט"א לנצח נצחים, ולאורך ימים ושנים טובות על ממלכתו, בבריאות איתנה ונהורא מעליא, אמן.

אורה - זו תורה

מכתבי תורה והוראה
של מורנו הרב שליט"א

בס"ד, יום א' יחי תשע"ט.

כב' מערכת "חכו ממתקים", שלום וברכה.

בקשר לקושיא בגליון פרשת ויגש ע"ט על שיהודה ניגש סמוך למלך שלא ישמעו הסובבים, ולכאורה היה צריך את המליץ, וא"כ איך ידע לדבר עימו שלא בלשון הקודש?

והנה ידוע המעשה ממרן החפץ חיים זיע"א שרצה לבטל גזירת החינוך שגזרה ממשלת פולין ונסע לשם כך לשר הפולני על אף זקנותו המופלגת ודיבר בלשון הקודש, שואלו את השר אם צריך מתורגמן, והשיב: הראב"ן מדבר בשפת הלב ואת זה כולם מבינים... וביטל הגזירה.

ונראה שכן כאן, שיהודה היה חדור בשליחות להוציא את אחיו מידי תופסיו ודיבר מלהט ליבו, וזה הבין גם יוסף על אף שחשבו שלא הבין לשונם. וכן מדויק מהמשך דברי האור החיים הק': "על דרך אומרו (משלי כא, א) לב מלך ושר ביד ה', ואם ידבר בדרך שתשמע מילתו לכל הנמצאים שם - יעשו למלך היפך דעתו ורצונו של מלך, ונמצא המלך עושה דבר שלא כאשר שם ה' בלבו וכו'". ולפ"ז מבואר שזה היה ענין רוחני, ובזה אין משנה השפה.

**בכבוד רב ובברכה, מאיר סנדר
פעה"ק ירושלים טובב"א**

פורטל התוכן הרשמי של מורנו הרב שליט"א

< ארכיון גליונות 'דברי מאיר' > ארכיון שיעורי מוה"ר שליט"א < הודעות > גלריות < שאלות למוה"ר שליט"א > ועוד

או בלחיצה על הקישור: **מכון 'דברי מאיר'**

<https://5e1c4309dd0b6.site123.me/> כנסו לכתובת: